

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro}. 99.

W NIEDZIELĘ DNIA 10. GRUDNIA 1797.

[Z Paryża d. 17. Listopada.

Minister marynarki Plevill. Lepelley wydał następującą odezwę do cywilnych i morskich oficerów, do maytków i żołnierzy morskich, która wszędzie ogłoszoną była: "Obywatele! Przyszedł na koniec czas, że przez mądrość dyrektoryatu i waleczność naszych mężnych armii powrocony jest pokój lądowi, i Rzeczpospolitej nie zostaje tylko jeden jeszcze nieprzyjaciel do zwalczenia. Staranność cięła prawodawczego i rządu jest teraz szczególnie na marynarkę zwrócona, i najsławniejsze są użyte środki do pomnożenia tej ważnej części publicznej siły. Marynarze! wy odąd będziecie walczyć; wam jest honor zostawiony, do zakończenia wojny, na którą od dawna ludzkość sięga! Przypomniacie sobie, jakiej rząd Angielski od początku rewolucyi używa polityki. Ten to rząd przez chytrność swoją przygotował koalicję królów Europy przeciw narodowi, który chciał wolności,

i jedynie swem odrodzeniem zatrudniony, uroczystie oświadczył, iż się do innych rządów, jakiegokolwiek one są mieszać nie będzie. Tu wylicza minister co Anglia do zniszczenia Francyi zrobiła.) Rząd Angielski, mówi dalej, przedłuża nędzę, uciska różne okolice obydwóch części świata, i oszukuje przez fałszywe wystawienia i pozorne życzenie pokoju, całą Europę. Marynarze! dla was otwiera się najświetniejsza meta. Wnet zgromadzi się na brzegach Oceanu armia Angielska, i połączycie się z zwycięzcami pod Fleurus i Arcole. Bohater Włoch i wszyscy waleczni wojownicy, którzy granice Rzeczpospolitej rozszerzyli, staną z wami w szeregach i na waszych okrętach, a na samą ich przytomność zadrży nieprzyjaciel, i w krotce nie potrafi wam się oprzyć. Administratorowie! wiecie was zatrudnienie czeka: w arsenalach &c. nowa czynność się rozpocznie, i gieniusz wolności, który Francuzkie armie stworzył, co tyle cur-

śłow dokazały, będzie przy odrodzeniu marynarki Francuzkiej przydował. Wyszucie sobie szczęścia, że się do tej roboty przyłożyć możecie, i oby miłość ojczyzny, która się tylko w Rzeczpospolitych znajduje, podwoiła waszą gorliwość i natężenia! Wy nakoniec obywatele, którym dyrektoryat najeńszczyźniejszy interes, Rzeczypospolitej powierza, bądźcie pewni jego ojcowskiej owas staranności. Waszego niedostadku zbliżył się koniec: wasze potrzeby i waszych rodziny będą zaspokojone. Nie będziecie więc z niedostatkiem walczyć, który was tak długo męczył, bez ostudzenia waszego męstwa. Odpowiedzcie oczekiwaniu rządu; rozważcie sprawę, której bronić macie i przeciw komu jej bronicie. Jednostajność mniemań musi was łączyć: we wszystkich sercach jedno tylko życzenie być musi, i każdy mieć powinien za hasło: Przecz z rządem Angielskim! Niech żyje Rzeczpospolita!”

Tenże minister pisze jeszcze w osobnym liście, że zaległy żołd matkom przędźko wypłacony być musi, i że wszystkie są przedsięwzięte środki do wypłacenia im natychmiast bieżącego żołdu. Siła morska ma teraz wszystkie zachęcenia do ubiegania się z siłą lądową. ”Pokaże ona się godną, dodaje minister, do wspierania robiącego pokój generała, bohatera Włoch, słowem Buonapartego; zabezpieczy wońność handlu, i trzech kolorowej banderze ziednego końca na drugi uszanowanie ziedna.”

Wczoraj proponował Leborgne wradzie 500, aby dyrektoryatowi potrzebne pieniądze do podniesienia naszej marynarki i przedsięwzięcia wyprawy przeciw Anglii wyznaczone zostały. Żądał przytym,

aby fregaty, które kupcom ustąpione były, nazad odebrano, i aby wydać wezwę do obywateli, zachęcając ich do przyłożenia się do uzbrojeń przeciw Anglii. Te propozycje oddano wyznaczony do tego kommisji. Leborgne przytoczył jeszcze, że Villaret był tajemnym agentem Anglii, który się szczególnie do upadku Francuzkiej marynarki przyłożył. — Wzdłuż brzegów kanału będzie wiele obozów założonych. — Tutejszy mechanik odebrał zlecenie od rządu wygotowania iak najszybciej 5000 rur morskich, które iak się domyślają, do wyprawy przeciw Anglii użyte będą.

Przed niejakim czasem przyprowadził Francuzki korsarz Amerykański okręt Columbian do Nante. Na tym okręcie znajdowała się skrzynia z książkami i materjami do opisania geograficznego i statystycznego Ameryki dla profesora Edeling w Hamburgu. Dyrektoryat wspierając wszędzie umiejętność, wydał rozkaz ministrowi wewnętrznemu, aby obmyślił sposoby do przesłania owej skrzyni profesorowi Edeling.

Armator w St. Malo, obywatel Grandclos. — Melé, który za czasów Robespiera uciekł i jego okręty i majątność skonfiskowane były, jest teraz za pozwoleniem dyrektoryatu w Paryżu, dla wyrobienia sobie z listy emigrantów wymazania. Przy tym prosi o powrocie mu jego majątku, który na 2½ mill. liw. podaje.

Mówią że dane pełnomocnikom od dyrektoryatu do Rastadt instrukcje są arcydziełem polityki. Po skończonym kongresie w Rastadt obeymie generał Buonaparte nad armią Angielską komendę. Podskarbi Włoskiej armii dostarcza pełnomocni-

kom naszym na kongres potrzebne pieniądze. Wiele ludzi, z którymi się teraz mówi, pachną czosnkiem. Jenerał Berthier dopiero d. 15 t. m. podług Redaktora, z ratyfikacją pokoju do Rastadt odjechał.

Korrespondencya naszego rządu z Berlińskim dworem jest wciąż bardzo częsta. Tutejsze dzienniki zbijały wiadomość, iakoby Tomasz Paine do Filadelfii przybył, i dodały, że ciągle w Paryżu zostaje. Gdy dotąd wiele rekwizycyonistów pod pozorem choroby o absztyta prosiło, nakazał dyrektoryat, żeby ten w koniecznym tylko przypadku był udzielany, ponieważ do zupełnego zawarcia pokoju armie w całości zostawać muszą.

Jenerał Desaix przybył do Paryża, dla umowienia się z dyrektoryatem, iak Angielska armia urzędować będzie. Bardzo wiele officyerów i żołnierzy oświadczyli się dobrowolnie służenia w tej armii. Jenerał Desaix w krótko do Renn odjedzie.

Szkola Francuzka d. 15 t. m. otworzyła znowu swoje nauki. Bardzo wiele będących tu zagranicznych ministrów było przy tym otwarciu przytomnych. W czasie niewidzianej tu jeszcze nadawyczajnej mgły, pod czas której powietrze siarcząstą i inną grubą parą napełnione było, wiele ludzi do Sekwany wpadło, lub innym sposobem się uszkodziło. Złudzieje bardzo z tej mgły korzystali i w wielu miejscach kradli. Powietrze jest tu jeszcze bardzo mgliste i niezdrowe. Przed dwiema dniami rozpuszczono tu fałszywą wieść, iż na przedmieściu S. Antoniego zaraźliwa choroba grasuje i 400 ludzi już na nią umarło. Chociaż dowiedziano się zaraz, że to fałsz, kupiła jednak z przychyny niezdrowego powietrza bardzo wie-

le czosnku, octu i iałowcu. Wiele ludzi, z którymi się teraz mówi, pachną czosnkiem.

Doia 12 t. m. tak nazwane koncylium narodowe zakończyło swoje sesyje. Biskup Gregoire miał na pożegnanie mowę. Do zbudowania nastuchać się można było, czynionych od duchownych tych oyców na wzor dawnych koncyliów życzeń, i te się zawsze na Amen kończyły. Koncylium to przez trzy miesiące swoich posiedzeń mało co zrobiło: chciało liturgią poprawić; ale mu się nie udało. Pisało do Papieża, i ten mu nie odpisał.

Administracya departamentu Sekwany oddaliła 30 officyalistów, 2 kazała aresztować, a 4 oskarżyła, za to, że fałszywe akta na rzecz emigrantów podorabiali. Z Strasburga do Paryża postawiono telegraf, aby dyrektoryat uwiadomiony był przędko, co się w Rastadt dzieje.

Z Paryża d. 19. Listopada.

Wdowa Xżna Orleańska i Xżę Conti zostają się za zleceniem króla Hiszpańskiego w Barcelonie.

Negocyacye między Amerykańskimi deputowanymi i naszym rządem są teraz zawieszone. Pierwsi złożyli swe listy zaufania, na które im przedugodne punkta do negocyacyi podane zostały, ale oni jeszcze na nie nie odpowiedzieli. Biega tu nie pewna wieść, iż między naszą rządcząpospolitą i pewnym na północy mocarstwem traktat handlowy zawarty będzie.

Verninac przeszedł nasz w Konstantynopolu ambasador, żeni się z corką przeszłego ministra zagranicznych związków Karola Delacroix, i słychać że ma nazad poysć na miejsce Aubert Dubayeta do Konstantynopola.

Tutejszy okół konstytucyjny, w którym kłutnie zaszły, nie miewa więcej swoich selsyy.— Dyrektoryat kazał tak nazwanym Teofilantom, do odbywania ich nabożeństwa kaplicę w zamku Wersalskim wyprzątnąć.— Tomasz Paine powracając wczoray bardzo wesół z pewney kompanii, został od warty zatrzymany, i nie mając karty bezpieczeństwa przy sobie ledwie się wytłomaczył i dziś rano wypuszczonym został.

W Marsylii zaszły rozruchy. Przedostatni z tamtąd postylion został zrabowany. Kommenderujący w Marsylii jenerał, obywatel Bonn wydał następującą odezwę.

Obywatele! Od kilku dni ludzie bez obyczaiow popełniają w waszych murach sromotne rozpusty. Z szkalowali, z zelżyli i okradli spokojnych mieszkańców. Po wytłukali kamieniami okna, drzwi i kołki nawet nie były od ich zniewagi i barbarzyństwa bezpieczne. Cóż sami ludzie udali się do traktyerni, kawiarni &c. i co ziedli nie chcieli zapłacić, a co większa od wielu osob domagali się pewnych summ pieniężnych, grożąc im śmiercią. Posuwając zaś swoje niegodziwości do najwyższego stopnia, śmia się jeszcze, czy uwierzyć, republikanami nazywać. Tak też za czasow Willota rabowano i mordowano patryotow, którym zbrodnie zarzucano. Jakże, chciecież te okrucieństwa dłużej ścierpieć? Dopuścież, aby sprośni mordercy rząd strachu i rozpusty wam narzucali, bez karnie waszą spokojność naruszali i ustawy wasze nogami deptali? Niechaj się dobrzy obywatele na mój głos połączą; niechaj z sprawiedliwą moją pogardą, swoje złączą; niechaj się nie obawia-

ią więcej wskazania i doniesienia zbrodniarzy; niechaj dopomogą policji w śledzeniu ich, a wnet Marsylia z ostatkow royalizmu i anarchii oczyszczoną zostanie."

Po przedsięwziętych środkach przez jenerała Bon, została w Marsylii zupełnie spokojność przywróconą, i pod d. 6 donoszą ztamtąd: "Royalisci są całkiem pokonani, i/d. 4 za popełnione mordy 4 ich rostrzylano. Do samego zgonu śpiewali same kontrarewolucyjne pieśni, i na ostatku: Niech żyje król! Niech żyje Kondeusz Niech żyje Willot! Niech żyje Artois! krzyczeli.

Obywatel Mangourit jest jakozydent do St. Maurice do kraju Wallizów postany. Bacher zawiadujący interesami w Bazylei, miał złożyć swój urząd, a drudzy mówią, że idzie na posta do Ratysbony. Maingot zastąpi jego miejsce w Bazylei.

W naszych portach uzbraiają z największym pospiechem iak największy korsarskich okrętów. Z Nant w kilku dniach wyszło znowu 5 nowych korsarzy.— Konsul nasz l'Hormen jest z Smiernej nazad odwołany. Obywatel Biguer jest sekretarzem legacyi przy Maingot w Bazylei mianowany.— Pierwsze ciągnięcie nowej lotterji narodowej nastąpi d. 1. grudnia.

D. 16 t. m. Villers prezydent rady 500 przy muzyce i innych formalnościach złożył ostatni kamień na mównicę nowej sali dla teyże rady, guzie monetę &c. na pamiętkę zachowano.

Minister wojny rozkazał aby te. a. znieysy liweranci furazów zdali rachunki, i okazali czym przed rewolucją byli, iaki stan ich majątku był, &c.— Podług donie-

sienia ministra marynarki 7 Francuzów na jednę szalupę, opanowali Angielską fregatę i sloop, które z mąką dla garnizonu do Jersey przeznaczone były, i te do Cherburga przyprowadzili.

Dyrektoryat wyprawił do rady 500 poselstwo żądając 3 mill 300,000 liw. dla wypłacenia zaległości za rok 5 wielu osobom

Minister wewnętrzny Letourneux wydał okólnik do administracyi departamentowych, zalecając im, aby republikańskie święta, które w niektórych kantonach wcale są zaniedbane, a szczególniej dekady przyzwocie święcone były i od publicznych robot w te dni się wstrzymano." Republikański kalendarz, mówi tenże minister w okólniku, który od kilku lat kalendarzem Francuzów był, i który wiele podobieństwa z Ateńskim kalendarzem ma, jest teraz jedynie urzędników publicznych kalendarzem. W miastach gdzie teatry są, powinny być szczególniej w dekady otwierane i na nich republikańskie sztuki jedynie reprezentowane."

Dawny minister wewnętrzny, obywatel Benezech kazał rachunek swego urzędowania drukować. — Obywatel Lucyan Buonaparte, teraźniejszy kommissarz wojenny, został kommissarzem rządca. — Z niedostatku przysięgłych xięży wiele kościołów stoi w Sabaudyi próżnych. — Jednemu Algierskiemu kupcowi w Marsylii nazwiskiem Contaire, wykradziono w gotowych pieniądzech, dyamentach &c znaczną summę, z których połowa do Deia Algierskiego należała

Dnia 17 zdał Roger Martin, względem publicznych szkół radzie 500 rapport. Nadgrody mają nie tylko być uczniom za

dobre nauki, ale i za dobre obyczaje dawane. Nauczyciele, których uczniowie nadgrody odbierają mają być nadgrodzeni. Z pierwszych szkół, gdzie się dzieci czytają, pisać i arytmetyki uczą, i pierwsze początki moralności bierają, prowadzi ich ustawa d. 3 brumaire zaraz do śródkowych szkół; lecz obydwa te stopnie nauk, tak są od siebie odległe, że wyszłe dzieci z pierwszych szkół, nie może bez poprzedniczej prywatnej nauki, w śródkowych szkołach korzystać. Dla zapobieżenia więc tym nieprzyzwoitościom, proponuje kommissya powtórne szkoły. Nauki jakie dzieci w tych szkołach odbiorą, postawią ich w stanie bycia kiedyś nauczycielami, agentami gromad, municypalnemi urzędnikami i sędziami pokoju. Nauki będą w tych szkołach 3 lata trwały. Liczba nauczycielów w tych szkołach będzie 3, a wszystkich szkół 300. Trzeci stopień publicznej instrukcyi będzie w śródkowych szkołach. Kommissya proponuje zmniejszenie ich liczby do 47, to jest: 5 w Paryżu, jedna w mieście mającym 30,000 lub więcej mieszkańców, a jedna na 3 departamenta. Koszt na tę nową organizacyą publicznej instrukcyi wynosi 6 mill: 545,000 liwrow. Względem tego projektu wiele już było sporów, i jeszcze będzie daley roztrząsany.

Z Londynu d. 21. Listopada.

Wczoraj otrzymał Hollenderski admirał de Winter dla siebie, dla Munier i innych zabranych Hollenderskich oficerów paszporty, do udania się na słowo, że w czasie tej wojny przeciw Anglii służyć nie będą, do Hollandyi, i dnia dzisiejszego puścili się w podróż.

W Perth i wielu innych miastach

Szkocyi aresztowano wiele osob podey-
rzanych o ustanowienie towarzystwa, pod
nazwiskiem ziednoczonych Szkotow. Bo-
iaźliwi ludzie rozpuszczali, że towarzys-
two to rozciąga się po całej Szkocyi, że
miało zamiar rozbroienia korpusu ochotni-
kow, że wiele kowalow było już robie-
niem pik zatrudnionych, &c. Wiele z tych
osob wypuszczono już na wolność, gdyż
uczynione im zarzuty nie były dowiedzio-
ne.

Do Irlandyi posyłają wiele konney
artylleryi. Lord Moira chce jutro w wyż-
szej izbie wniesć, aby teraźniejszy stan
Irlandyi był roztrząsiony. Część na-
szej kupieckiej floty zachodnich Indyy
weszła szczęśliwie do naszych portow, a
reszty oczekujemy co moment. Lizboń-
ska kupiecka flotta weszła także szczęśli-
wie pod okryciem wojennych okrętow Eg-
mont i Diadem do Portsmouth.

Podług ostatnich pod d. 12 paździer-
nika z Ameryki wiadomości, żółciowa go-
rączka wielkie w Filadelfii, Baltimor,
Newprovidence &c. grasowania poczyni-
ła. W wrześniu umarło w Filadelfii 590
dorostłych osob, a 300 dzieci. Bedford
rządca Delawar stał się offiarą tej cho-
roby. Nasz poseł P. Robert Liston wyie-
chał z Filadelfii do Nowego York, gdzie się i
prezydent ziednoczonych stanow miał u-
dać; ale za nastąpnem zimnem zelażyła
trochę żółciowa gorączka. Z Nowego Yor-
ku donoszą jeszcze, że Anglicy na Hisz-
pański grunt na przeciwko wyspy Trini-
dad wyładowali, i że mieszkańcy brzegu
zachodniego od morskiej odnogi Parai, aż
do rzeki Orce, oko rządowi Angielskiemu
się poddli.

Wice admirał lord Keith krąży teraz

około Brest, gdzie się Francuzkie liniowe
okręty wewnątrz portu cofnęły. — Podług
ostatnich wiadomości z Lizbony przez pa-
kebot Walsingham, który w 140 godzin w
Falmut stanął, wyszło d. 10 listopada 7
liniowych okrętow Angielskich na morze
z Lizbony, a 14 jeszcze się tam zostało.

Na Portugalskiej fregacie Phoenix
przybył do Falmut oadzwyczajny Portu-
galski poseł margrabia Pombeira do nasze-
go dworu. — Xzę Rohan popłynął z swym
bratem do Cuxhaven.

Z Irlandyi przychodzą jeszcze zausze
naysmutniejsze wiadomości o rozbojach i
mordach, tak nazwanych defenderow,
którzy zartnując z wszelkich ustaw i mimo
tego, że cały kraj pod obuchem milicyi
jest, oni swoje gwałty wydziaiają.

Mowią za pewną rzecz; że dwor Hi-
szpański zapewnił Portugalii, iż nie po-
zwoli przechodu woyskom Francuzkim
przeciw Portugalii. Zład powstała także
wieść, iż dwor Madrycki osobny pokoy
z Anglią chce zawrzeć. — Woyska Hisz-
pańskie i cug artylleryi, którym z obozu
pod Sevilla do obozu pod Gibraltar ru-
szyć kazano, dostały przeciwny rozkaz.
Między Portugalii i Hiszpanią, trwa teraz
najlepsza zgoda.

W Ednburgu aresztowano księgarza
Leslie z wielu innymi i pisma ich będą
przetrząszone. — Gdy waleczny kommo-
dor Vorlase Warren od miasta Notting-
ham członkiem parlamentu obrany został,
nie zbywało tam na jakobinach, którzy z
tego wyboru nie byli kontenci, i stołek na
którym nowy członek mówił, na kawałki
potłukli.

Lord Bridport przybył w 5 liniowych
i 2 mniejszych wojennych okrętow do

Portemut, które musiały być naprawione, a 12 liniowych okrętów krąży wciąż około Brest. — Eskadra od 8 liniowych okrętów będzie przez tę zimę pod brzegami I landyi stała. — Z Jarmut dla krążenia około Texel wyszło 6 liniowych okrętów na morze.

Jak słyhać wyddzie w krotce bill nakazujący, żeby kupieckie okręty do pewnych miejsc bez okrycia nie były puszczane.

Z Rzymu d. 28. Października.

Dnia wczorayszego zrana Francuzki ambasador Buonaparte miał u Oyca Sgo audyencyą, na której doniósł mu o zawartym traktacie pokoju między Cesarzem i rzesząpospolitą Francuzką. Xiądz Despuig arcybiskup Sewilski ostatniego poniedziałku wyjechał nazad do Madrytu. — Jenerał Prowera nie będzie kommanderował wojskami Jego Świątobliwości. Przełożenia ministra Francuzkiego uczyniły wrażenie na umyśle Oyca Sgo, że skłonił się, iak mówią, do oddania wojsk swoich kommandy jenerałowi rodem Szway carowi.

Z Bruxellii d. 13. Listopada.

W tym momencie, kiedy się spodziewano widzieć-emigrantów Belgickich używających w całej swojej rozciągłości do brodzieystwa, 9 artykułu zawartego między Cesarzem i Francją traktatu pokoju, pokazały się dwa listy, niszczące wszystkie na tym artykule zasadzone nadzieje. Pierwszy pisany od ministra sprawiedliwości Lambrechts do kommissarza dyrektoryatu przy trybunałach, jest w tych wyrazach: Dyrektoryat wykonawczy jest uwiadomiony, iż od czasu powziętej wiadomości w przyłączonych departamentach, o podpis-

nym traktacie pokoju z Cesarzem, znaczna liczba osób, a nawet urzędników publicznych utrzymuje, iż żadna z dawniejszych Belgii osoba za emigranta uważaną być nie może; dodają nawet, że czynności dotyczące się emigrantów w niektórych z tych departamentów zawieszono zostały. Wzywam cię obywatelu do pełnienia statecznie powierzonych ci obowiązków, aby błąd ten bynajmniej nie wpływał do czynności trybunałów i abyś mi doniósł wszystkie, w tej okoliczności zdarzone lub wynikające jeszcze mogące nieprzyzwoitości. Trzeba oczekiwać wydanego od rządu rozporządzenia stosownie do osnowy traktatu pokoju i sekretnych, które być mogą warunków, a tym czasem, gdy ustawa dnia 25 brumaire roku 3 w przyłączonych departamentach ogłoszoną została, nie jest w mocy prywatnych osób lub ustanowionych urzędów, zbaczać od niej rozkazów. Wyrok wykonawczego dyrektoryatu pod dniem 4 fructidora roku 4 najmnieszy w tym względzie niezostawia wątpliwości, aby obywatelu czuwać powinien, aby wykonaną była.

Z Medyolanu d. 9. Listopada.

Jenerał Buonaparte zlecił połączonym wydziałom ułożyć listę osób, które zdadne być uznają do składania ciała prawodawczego, to jest: rady młodszych z 160, a rady starszych z 80 członków. Buonaparte, wybierając po tym będzie z listy te osoby, które znać będzie za celujące równie w dobrym patryotyzmie, iak w poczciwości i cnotach, to jest: osoby okazujące przed przybyciem do Włoch Francuzów dowody swojej poczciwości i światła, i które nie w zamiarze iedynie osiągnięcia urzędów, są republikanami, Jenerał Bu-

naparte trudniący się prawodawstwem, za chęcią zarazem i wyzwolone sztuki: wezwał on świeżo wszystkich w całych Włoszech metrow i lubiących muzykę do ułożenia marszu, symfonii lub innej jakiej muzycznej sztuki na śmierć generała Hoche. Ogłasza w nadgodę medal złoty wartości sto cekinów dla tego, który przed dniem 30 brumaire (20 listopada) najlepszą okaże sztukę i przez sąd trzech znających się ludzi, których minister wewnętrzny za odesłaniem mu do tego mianować będzie, za taką uznaną zostanie. Generał Francuzki Wignolle, którego ogłoszono już jako mającego zastąpić urząd obywatela Birago ministra wojny, na ten urząd installowanym został; w tymże samym czasie obywatel Briches, którego Buonaparte przydał do dyrektoryatu naszego, w czasie swego z Montebello do Udine odjazdu, jest mianowany Artyleryi, arsenałów, ludwisarni, amunicyi wojennych i koszar kommissarzem pod rozkazami ministra wojny, który według potrzeby większą będzie mógł nadać mu władzę. Mówią także o wniesieniu do ministerium naszego obywatela Hallera. Mamy tu wielu Wenecyanów, a między innemi deputowanych, których wysłała municypalność do Buonapartego i dyrektoryatu Francuzkiego.

Z Rastadt d. 19. Listopada.

Hrabiowie Metternich i Lerbach dzisiaj tu przybyli, i mieszkają w zamku równie jak większa część członków deputacji Rzeszy, która teraz po przybyciu Bawarskiego pełnomocnika jest w zupełności. Dzisiejszego wieczora oczekujemy generała Buonaparte, który ma także mieszkać w zamku z innemi pełnomocnikami Francuz-

kiemi od dnia wczorajszego tu będącemi. Mówią, iż ten ambasady Francuzkiej prezydent, mieć będzie przy sobie 80 osób. W tym momencie przybył tu generał, rozumieją, że to generał Berthier. Przybył tu także deputowany rzeczypospolitej Cysalpinskiej. Deputowanym tym jest bywszy hrabia Franciszek Erile.

Z Madrytu d. 7. Listopada.

Hrabiego Revilla bywszego wice króla Meksyku, a teraz komendanta w Katalonii przeznaczają na ważny bardzo stopień.— Znaną hrabia Cabarrus jest konsyliarzem stanu mianowany.— Admirał Marsaredo miał prosić o uwolnienie od służby.— Przy tutejszym mieście będzie korpus od 30,000 wojska zgromadzone; względem jego przeznaczenia są różne domniemanie.

Z Madrytu d. 8. Listopada.

Znanemu hrabi Cabarrus ofiarowano urząd ministra skarbowego, który margrabia Hormosas składa; ale go nie przyjął, i na swoje miejsce Don Suavendra, albo Don Iriarte zalecał. Ostatni jest najsławniejszy członek rady Indyjskiej i brat zmarłego w Bazylei Hiszpańskiego ministra, który pokój z Francją zawarł.

Teraz bywają częste tajemne rady, na których hrabia Cabarrus przytomny bywa.— Radzie Kastylii zaliczył król podanie sobie rapportu o panującym teraz w wojsku, mnichach i reszcie duchowieństwa mniemaniu. Tutejsi mieszkańcy będą rachowani, urządzenia bezpieczeństwa pomnożone i sposoby do zmniejszenia drogości przedsięwzięte.— Względem duchowieństwa oczekujemy w naszym kraju wielkich odmian.

GAZETY KRAKOWSKIE

W NIEDZIELĘ DNIA 10. GRUDNIA 1797.

Z Rastadt d. 19. Listopada.

Francuzki jenerał Murat obeyrzał wszystkie mieszkania, które jenerałowi Buonaparte offiarowano, i wybrał prawe skrzydło pałacu dla niego. Letni zamek Favorite jest teraz za zimny na mieszkanie. Jenerał Buonaparte wiezie 10 adiutantów z sobą.

Dla posła Cysalpińskiej rzeczywistej politycy jest tu już także mieszkanie najęte. Poseł elektora Saskiego wezmie na siebie interesy ciała ewangelickiego.

Po jutrze będą już tu wszystkie deputacje poselstwa przytomne. Deputacja Pfalcu jest najliczniejsza i płaci na mieszkanie od mieszkania 94 karolinów. Dworskich ekwipażów mało tu widać, i nie zanosi się na zbytek. Drogość jest tu nadzwyczaj wielka, ale polityka przedziwna. Rozumieją, że kongres ze cztery miesiące potrwa, i doczeka się pokoju z Anglią.

Poczta będzie z rozrządzenia posła elektora Mogunckiego aż do godziny i po północy otwarta. — Sale deputacyjne są

w zamku: — Obywatele Treilhard i Bonnier (tak się w bramie zameldowali) przybyli tu wczoraj z Paryża na Strasburg, i jutro swoje mieszkanie w zamku obeymą. Sekretarzy mają dwóch przy sobie. Jenerał Buonaparte jest co moment oczekiwany.

Cesarskiej legacyi sekretarz P. Bleul, zatrudniony jest urządzeniem kancelaryi dla Cesarskich ministrów i ułożeniem w niej porządku interesów. Hrabia Metternich dopiero około dnia 27 przybędzie. Gdy większa część posłów jest tu już przytomnych, nastąpi w tych dniach powitanie się.

Żądanie Francuzów za kosztą wojny podają tu już na 50 millę od Rzeszy. Treilhard i Bonnier obydwa ręczni politycy, jeszcze się publicznie nie pokazali. — Deputowani różnych stanów Rzeszy miewają już z posłem elektora Mogunckiego konferencye.

Stychać, że będący w Ratysbonie Rofsyyski poseł konsyliarz stanu Struve,

nim Rofsyyski ambasador nadiedzie, tu jego miejsce będzie zastępował.

W tym momencie przyjechały 4 powozy Francuzów i w zamku wysiedli. Jenerał Buonaparte znajduje się z swoją żoną między niemi; wszystko jest ciekawe widzenia go. Przez Strazburg przejechał inkognito i ledwie tam godzinę zabawił.

Z Londynu d. 22. Listopada.

Mowią tu mocno o nowym związku naszego rządu z dwiema lądowymi mocarstwami.

Persya jest ciągle teatrem zakłuceń wewnętrznych, wielu pretendentów po śmierci ostatniego uzurpatora wydzierają sobie tron. Mowią, iż ten ma najwięcej siły i sposobów, który jest od Descorches, dawniej ministra Francuzkiego w Konstantynopolu, prowadzony, i zda się, że on ma zamiar rozciągnięcia rewolucyi i wojny aż do Indostanu. W Angielskich pismach czytamy w tej mierze, co następuje: "Zemaun Shah, w towarzystwie

Francuza, bywszy konwencyi w Konstantynopolu pojechał, wszedł tryumfalnie d. 1 stycznia 1797 do Lahor, stolicy prowincyi Scheicks w Indostanie, i natychmiast w 100,000 ludzi udał się przeciw Delhi do marszu. Podzielił swą armią na 7 dywizyj, w celu podejścia armii Scheicksów; ale gdy mu się ten projekt nie udał, potoczył swoją armią nazad w jedno korpus. Stanąwszy w Umrooter (między Delhi i Lahor) znalazł liczną armią Scheicksów, którzy się gotowali do atakowania go. Bitwa zaczęła się o godzinie 8 zrana, a o godzinie zgiey popołudniu Scheicksowie odebrali rozkaz powszechnego ataku; na ów czas rzucając swe Turbany, wzięli barby w zęby i rzucili się na nieprzyjacielską armią. Mieszanina trwała 4 godziny; nakoniec wojska Zemaun musiały ustąpić i były ścigane od zwycięzców aż pod bramy Lahor. Zemaun zostawił na placu 20,000 ludzi, a Scheichsowie 15,000.,

---

D O N I E S I E N I A.

Nomine Cæs. Reg. Nobilium Fori Cracoviensis Galitiæ Occidentalis. Domino Stephano Dębowski & Dominæ Evæ de Tartj Conjugibus in Bonis Tokarzewie in Cordone boruſſico morantibus, tutelam super Casimiro Tarto minorenni gerentibus medio præſentis Edicti hiſce inſinuat, quod nimirum Franciſcus, Onuphrius, Caſimirus Kietlińskie fratres, Michael Jagniałkowski prolium olim Mariannæ de Kietlińskie Pater, Helena de Kietlińskie Wąſoſiczowa, olim Ludovicæ Marchocka & Joſ. Kietliński filii & filię ad forum hocce Cracoviense adverſus eodem in cauſa puncto ſolutionis ſummarum, unius 20,171 f. p. 1½ gro capitalis, alterius 167444 f. p. 6 gros nomine annualis proventus provenientis, reſuſionisque litis expenſarum libellum porrexerint, iudiciiſque opem quoad id juſtitia exigui imploraverint Cum autem forum hocce ob Domino Dębowski a Cæs. Regiis hæreditariis terris abſentiam ipſi, qua Caſimiri Tarto Tutori hic loci degentem advocatum Dominum Andream Bem ipſius periculo, & impendio qua curatorem conſtituerint, quocum etiam lis conteſtata in conformitate præſcripti pro Cæs. Regiis hæreditariis terris Judiciarii Codicis agitur, atque etiam terminabitur, ideo ipſe hiſce finem in eum admonetur, ut tempore adhuc opportuno intra terminum 90 dierum ipſe compareat vel curatori dato, ſi quæ forte haberet, juris ſui adminicula tempeſtively transmittat, vel denique alium quempiam Mandatarium conſtituat, ſoroque huic denominet, & pro ordine præſcripto ea juris adhibeat media, quæ

ad causæ suæ defensionem maxime efficacia else judicaverit, ut potè, quod secus adversæ fors cunctationis suæ sequelæ sibi met ipsi sicut imputandæ, Ita enim sanciant præscriptæ pro Cæs: Regiis hæreditariis terris leges.

*Ex Consilio Cæs: Regii Fori Nobilium Galitiæ
Occidentalis Cracoviæ die 4. Novemb. 1797.*

Absente Excellmo Præsidente.

Weinmann Secrec. m.p.

Auersperg, m.p.

Jos: Nob: a Kronenfels.

Olechowski m.p.

Per Magistratum Cæsareo Regiæ urbis metropolis Cracoviæ, omnibus, quibus interest, præsentibus edictalibus notum redditur, Catharinam de Lubscienskie Syzstowska, d. 9 mens: 9bris 1796 steriliter hic Cracoviæ, in lapidea Regiæ Flackiewiczowa, in platea Hospitaliensi sub Nro: 571 situata habitantem, fatis celsisse, qui ergo ad hæreditatem mortis ejus derelictam, & quotam fl. 600 gr. 12 poll: efficientem, jus aliquod se habere putant, hisce invitatur, ut suam declarationem, an hæreditatem præfatam cum, vel sine beneficio legis, ac inventarii, adire, vel prorsus repudiare velint, in spatio unius anni & 6 septimanarum, huic Cæsareo Regio magistratui certo certius exhibeant, ac se eatenus omnimode legitiment, quo secus hæreditas hæc, in supradicto termino se insinuantibus, & legitimantibus adjudicetur, ac extradetur. Decretum Cracoviæ d. 16 mens: 9bris 1797.

J. Gellinek.

M. Wohlmann.

J. Bartsch.

de Caspary.

*Ex Consilio Sænatus Cæs: R. urbis metropolis
Cracoviæ.*

Krzyżanowski.

Per Cæs: Reg. Forum Nobilium Cracoviense Galiciæ occidentalis medio præsentis edicti notum redditur, Rdssmum Christophorum Szembek Episcopum Plocensem, Ducem Pultoviensem, nec non Canonicum cathedr: Cracov: die 9 septem. 1797 Cracoviæ fatis celsisse, substantiamque hisce in oris reliquisse, cujus inventarium confectum exstat.

Illi proinde, qui consanguinitatis vinculo jus hæreditarium ad hancce substantiam habent, præsentibus citantur, ut intra spatium unius anni & sex septimanarum in hocce Reg: Foro declarationem de adeunda aut repudianda hæreditate hisce in oris relecta & inventa ita eo certius porrigant, q no secus silentes pro renunciantibus hæreditati habebuntur.

Cæterum ipsis inventarium bstantiæ in hujus Reg: Fori registratura inspicere, aut copiam desumere liberum iest. Datum Cracoviæ die 20 Novembris 1797.

Auersperg.

Piekarski.

Olechowski.

*Ex. Consilio Cæs. Regii Fori Nobilium Galitiæ
occidentalis.*

Nomine Cæs. Reg. Nobilium Fori Cracoviensis Galitiæ Occidentalis. Dominis Succesioribus olim Josephi Ofsolinski, nempe Domine Theresæ de Ofsolinskie Potocka, & Mariannæ de Ofsolinskie Moiskowa in assistentia maritorum medio præsentis Edicti hisce insinuat, quod nimirum Domina Theresia Konarska in assistentia mariti fui ad forum hocce Cracoviense adversus eas in causa puncto decernendæ æstima-

tionis bonorum Chrzanow in satisfactionem sumæ 8490 f. p. c. s. c. evictæ libellum porrexe it, judicque opem quoad id justitia exigit imploraverit. Cum autem forum hocce ob ignotum Conventorum habitationis locum, vel plane a Caes. Regiis hæreditariis terris absentiam ipsi Domicæ Potocka & Mniszkowa hic loci degentem Advocatum Josephum Lewicki ipsarum periculo, & impendio qua Curatorem constituerit, quocum etiam lis contestata in conformitate præscripti pro Caes. Regiis hæreditariis terris Judiciarii Codicis agitabitur, atque etiam terminabitur, ideo illæ kisce finem in eum admonentur, ut, ad processum oralem die 17 Febr: 1798 hora 10 matutina ipsæ hic Fori compareant vel Curatori dato, si quæ forte haberent, juris sui adiuvicula, temp-stive transmittant, vel denique alium quempiam Mandatarium constituent, foroq-ue huic denominent, & pro ordine præscripto ea juris adhibeant media, quæ ad causæ hujus defensionem maxime efficacia esse judicaverint, ut pote, quod secus adversæ fors cunctationis suæ sequelæ sibi imputandæ, Ita enim sanctum præscriptæ pro Caes. Regiis hæreditariis terris leges.

Ex. Consilio Cæs. Regii Fori Nobilium Galitiæ.

Occidentalis, Cracoviæ die 18 Novemb 1797.

Ascher.

Auersperg m. p.

Kraufs m. p.

W. Rozkoszny m. p.

Dominik Borek, częścią tytuł kasztelanica Radomskiego, częścią chorążego, albo porucznika milicyi dawney ordynacyi Ostrowskiej, później kawaleryi narodowey namiestnikiem zaszczycony sie: Bawił się naywięcey w województwie Krakowskim, przebywał czasami w Warszawie, w Radomiu i Sieradzkim. Był wzrostu wysokiego, cienki, chudy, twarzy pociągłej, nosa trochę garbatego, rumiany na twarzy, na lewe oko wcale niewidomy: szczerbaty, w mowie szeptliwy, nosił się po Francuzku, głowa tyśa i ma lat 40 przeszło. Przed trzema laty widziany był jeszcze w Krakowie, ale od tego czasu wcale o nim nie słychać. Uprasza się więc całej Publiczności, ieżeli by kto miał o wspomnianym wyżej Dominiku Borku jaką wiadomość, gdzie się znajduje, lub o jego śmierci, aby przez miłość bliźniego raczył do tuteyszego ieneralnego konsystorza Krakowskiego donieść.

Z C. K. pełnomocney Zadworay Kommissyi Galicyi zachodniy.— Organizacya Magistratu w Kazimierzu dolnym.

Przez wspólnie z tuteyszo-kraiowym C. K. appellacyynym sądem udecydowaną erekcyą organizowanego magistratu 4tey klasy w Krol: mieście dolnym Kazimierzu przypada oraz i tamże obsadzenia mieysca 1go examinowanego radnego z pensyą roczną 300 złt: ryńskich.

Co się więc niniejszym, z tym dodatkiem ku powszechney podaie wiadomości, ażeby każdy życzący otrzymać rzeczoną funkcyą 1go radnego, w ciągu 6ciu niedziel w C. K. Jozefowskim cyrkularnym urzędzie (ktoremu dyrekcyą tey całej czynności organizacyney zdana jest) zameldował się, potrzebny dekret eligibilitatis wraz z wiarygodnemi zaświadczeniami o moralności swoiey w tymże cyrkularnym urzędzie złożyć, i do konsygnacyi elekcyney wtelić się kazat.

Pawel Baro à Martini.

Warto doniesienia, iako dowod osobliwszy dobrych i patryotycznych umysłow, że muniępalność Krolewskiego miasta cyrkularnego Kielc, gdy omyłką niektórych obywatelow mieyskich a quarto genere hominum w podatku wojennym o 58 złt: ryńsk: 59 kray: wyżej deklarowała, tę ilość pieniężną, złożywszy się, za dobrowolną składkę wojenną ofiarowała. W Krakowie dnia 31 października 1797.

W Drukarni Jana Maya wyszedł Kalendarzyk kieszonkowy na rok 1798 w małym formacie. W tym kalendarzyku znajduje się oprócz zwyczajnego kalendarza naszego, kalendarz Francuzki na rok 6ty (dla czytających pisma publiczne wielce potrzebny.) Tabele statystyczne: o ludności całej ziemi, o ludności monarchii Austryackiey, o sile woyskowej niektórych państw i o ich dochodach. Tudzież wiele innych ciekawości. Kalendarzyk ten kosztuje w ordynaryney oprawie złt. 1 gry. 18 a w lepszey zł. 2. Oprócz księgarni Jana Maya tu w Krakowie, dostanie go na prowincyach na Pocztamtach Siedleckim, Terespolskim, Włodawy, Łęczny, Lubliua, Urzędowa, Radomia, Sandomierza, Opulowa, Staszowa, Drzewicy, Końskich, Radoszyc, Małogoszcza, Sienska, i w Poznaniu u J. Krzysztofowicza.